

V Bruseli 20. júna 2024
(OR. en)

11382/24

SOC 489
EMPL 295
ECOFIN 735

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	11066/24
Predmet:	Závery Rady o úlohe politík trhu práce, zručností a sociálnych politík pre odolné hospodárstva

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o uvedenej téme, ktoré schválila Rada EPSCO na zasadnutí 20. júna 2024.

Úloha politík trhu práce, zručností a sociálnych politík pre odolné hospodárstva

závery Rady

1. VYZDVIHUJÚC závery Európskej rady zo 17. a 18. apríla 2024, v ktorých sa pripomína potreba zabezpečiť vo všetkých oblastiach politiky integrovaný prístup v snahe zvýšiť produktivitu a udržateľný a inkluzívny rast v celej Únii; UPOZORŇUJÚC, že pri volaní po novej európskej dohode v oblasti konkurencieschopnosti Európska rada označila podporu kvalitných pracovných miest za jednu z kľúčových hnacích síl na zlepšenie konkurencieschopnosti Európy predovšetkým prostredníctvom intenzívnejšieho plnenia hlavných cieľov na rok 2030 týkajúcich sa zvýšeného zapájania sa do trhu práce, a to aj posilnením sociálneho dialógu, ako aj prostredníctvom rekvalifikácie/zvyšovania kvalifikácie a celoživotného vzdelávania, riešenia nedostatku zručností a pracovnej sily v kontexte širších demografických trendov vrátane mobility talentov smerom do Európskej únie a v rámci nej a zabezpečenia rovnakých príležitostí; BERÚC NA VEDOMIE správu na vysokej úrovni „Oveľa viac než len trh“, kde sa upozorňuje na to, že ďalší vývoj jednotného trhu môže byť úspešný, len ak bude zahŕňať skutočný sociálny rozmer v súlade so zásadami Európskeho piliera sociálnych práv; BERÚC NA VEDOMIE zistenia 9. správy o súdržnosti, kde sa poukazuje na to, že je dôležité, aby sa regióny vybavili správnym ľudským kapitálom, ktorým im umožní využiť ich potenciál, a tak prispieť k ďalšiemu posilneniu jednotného trhu;

2. POTVRDZUJÚC, že pokrok vo vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv – s náležitým ohľadom na príslušné právomoci a zásadu subsidiarity a proporcionality – môže v Únii vzhľadom na súčasné a budúce výzvy prispieť k lepšiemu fungovaniu jednotného trhu a zároveň podporiť vzostupnú sociálnu konvergenciu; PRIPOMÍNAJÚC v tejto súvislosti stanovisko Výboru pre zamestnanosť a Výboru pre sociálnu ochranu, ktoré Rada schválila v marci 2024, k budúcim politickým prioritám Únie v oblasti Európskeho piliera sociálnych práv;¹
3. UPOZORŇUJÚC, že prosperita ľudí a hospodársky rast sú navzájom podmienené; VYZDVIHUJÚC význam reforiem a investícií v oblasti politík trhu práce, zručností a sociálnych politík v záujme podpory hospodárskeho rastu popri plnení sociálnych cieľov najmä z hľadiska ich vplyvu na ľudský kapitál a produktivitu okrem iného vďaka silnejšej inovačnej kapacite a rýchlejšej absorpcii nových technológií a/alebo ponuky pracovnej sily;
4. ZDÔRAZŇUJÚC v tejto súvislosti, že z diskusií vo Výbore pre zamestnanosť a Výbore pre sociálnu ochranu² vyplýva, že z dlhodobého hľadiska môžu mať výraznejší hospodársky vplyv najmä politiky, ktoré riešia nedostatok zručností a nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami (zvyšovaním kvalifikácie, rekvalifikáciou a celoživotným vzdelávaním) a zvyšujú účasť na trhu práce (prostredníctvom aktívnych politík trhu práce, dobre štruktúrovaných daňových a dávkových systémov, služieb vzdelávania a dlhodobej starostlivosti v ranom detstve a politík aktívneho začleňovania a rovnosti); ZDÔRAZŇUJÚC, že politiky na predchádzanie chorobám z povolania a na opätovné začlenenie pracovníkov do trhu práce po chorobe (prostredníctvom politík zdravotnej starostlivosti vrátane starostlivosti o duševné zdravie) môžu znížiť náklady na nezamestnanosť a chorobnosť a zvýšiť produktivitu pracovnej sily; PRIPOMÍNAJÚC, že niektoré sociálne politiky dokážu tiež podporiť makroekonomickú stabilizáciu výrazným zmiernením sociálnych rizík a znížením budúcich sociálnych výdavkov na náklady spojené s nečinnosťou (prostredníctvom režimov skráteného pracovného času, dobre fungujúcich záchranných sociálnych sietí a systémov sociálnej ochrany a primeraných systémov minimálneho príjmu);

¹ Stanovisko Výboru pre zamestnanosť a Výboru pre sociálnu ochranu „Budúce politické priority Únie v oblasti Európskeho piliera sociálnych práv“, schválené Radou 11. marca 2024 (dokument 7635/24).

² Stanovisko Výboru pre zamestnanosť a Výboru pre sociálnu ochranu k pridanej hodnote sociálnych investícií a úlohe prípravných orgánov Rady EPSCO pri riadení európskeho semestra, november 2023 (dokument 15418/2/23 REV 2).

5. ZDÔRAZŇUJÚC, že správne koncipované politiky trhu práce, zručností a sociálne politiky, ktorými sa plnia zásady Európskeho piliera sociálnych práv, môžu podporiť hospodárske aj sociálne ciele; UPOZORŇUJÚC, že niektoré výzvy v oblasti zamestnanosti, zručností a sociálnych otázok môžu brániť nielen vo vzostupnej sociálnej konvergencii, ale aj v rozvinutí potenciálu hospodárskeho rastu a konkurencieschopnosti; ZDÔRAZŇUJÚC s plným zreteľom na zásadu subsidiarity a rozdelenie právomocí potrebu ambiciózných opatrení, aby sa zmiernil pretrvávajúci výrazný nedostatok pracovnej sily a zručností, odstránili štrukturálne prekážky brániace plnej integrácii nedostatočne zastúpených skupín do trhu práce a osôb, ktoré sú od neho najviac vzdialené, a riešili riziká chudoby a sociálneho vylúčenia a otázka modernizácie systémov sociálnej ochrany a začleňovania, a to aj na pozadí zelenej a digitálnej transformácie a starnutia obyvateľstva; súčasne PRIPOMÍNAJÚC potrebu zohľadniť rôzne vnútroštátne súvislosti, úlohu a autonómiu sociálnych partnerov a dôležitosť zlepšenia efektívnosti a kvality verejných výdavkov;
6. v tejto súvislosti POTVRDZUJÚC, že integrovaný prístup naprieč oblastami politiky môže prispieť k súdržnosti politík aj v kontexte európskeho semestra; VÍTAJÚC diskusiu o smerovaní na zasadnutí Rady 12. marca 2024 o sociálnych investíciách a reformách pre odolné hospodárstva, ktorá ministrom hospodárstva a financií a ministrom zamestnanosti a sociálnych vecí umožnila zaoberať sa vzájomným prepojením politík trhu práce, zručností a sociálnych politík, hospodárskeho rastu a fiškálnej udržateľnosti bez toho, aby bolo dotknuté vykonávanie rámca správy hospodárskych záležitostí.

7. ZDÔRAZŇUJÚC potrebu lepšej tvorby politík založenej na faktoch, aby sa v plnej miere podchytil vplyv politík v oblasti zamestnanosti, zručností a sociálnych politík na hospodársky rast, ako aj možný vplyv hospodárskych politík na účasť na trhu práce, chudobu a sociálne vylúčenie a prejavy nerovnosti; PRIPOMÍNAJÚC, že napriek zlepšeniam v metodikách a dostupnosti údajov predstavuje hodnotenie hospodárskeho vplyvu politík trhu práce, zručností a sociálnych politík naďalej výzvy, a to napríklad v členských štátoch s vysokým podielom cezhraničných pracovníkov. ZDÔRAZŇUJÚC predovšetkým, že hospodársky vplyv závisí od spôsobu koncipovania politických opatrení (ako je trvanie), kontextových prvkov (napríklad pokiaľ ide o čas a špecifický teritoriálny kontext), ako aj iných súbežných politických opatrení, ktoré treba zohľadniť; UZNÁVAJÚC, že členské štáty majú rozdielne, špecifické kontexty, právne rámce a administratívne kapacity, najmä špecializované ľudské zdroje, na systematické vykonávanie hodnotení *ex ante*, *ex post* a priebežných hodnotení, a to aj z hľadiska využívania pokročilých metodík a zberu a využívania dostatočných a spoľahlivých administratívnych údajov ako podkladov pre takéto hodnotenia; v tejto súvislosti PRIPOMÍNAJÚC význam využívania administratívnych údajov a aktuálnosti a podrobnosti štatistík EÚ a vnútroštátnych štatistík okrem iného ich členením podľa pohlavia;
8. BERÚC NA VEDOMIE dobrovoľné usmerňujúce zásady hodnotenia hospodárskeho vplyvu reforiem a investícií v oblastiach politík trhu práce, zručností a sociálnych politík určené členským štátom EÚ, ktoré vypracovali Výbor pre zamestnanosť a Výbor pre sociálnu ochranu a ktorých cieľom je identifikovať kľúčové prvky a ktoré podporujú spoločné chápanie metodických prístupov a techník modelovania, časový horizont hodnotení, komplementárnosť politík v metodickom prístupe, dostupnosť existujúcich ukazovateľov, štatistické opatrenia a prístup k údajom so zreteľom na ich možné ďalšie rozvinutie a stratégie transparentnosti/šírenia informácií;

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE vyzýva členské štáty, aby:

9. zvážili potrebu posilnenia svojej schopnosti vykonávať pravidelné posúdenia vplyvu, prípadne hodnotenia politík trhu práce, zručností a sociálnych politík v polovici trvania a ex post, najmä posudzovaním ich vplyvu na zamestnanosť, zručnosti a sociálne výsledky, ako aj na hospodársky rast, konkurencieschopnosť a produktivitu; využívali existujúce finančné prostriedky a technickú podporu dostupné na úrovni Únie na zlepšenie svojich administratívnych kapacít na hodnotenie týchto politík;
10. prípadne zvážili využitie uvedených dobrovoľných usmerňujúcich zásad pri koncipovaní vnútroštátnych politík v záujme plnenia zásad Európskeho piliera sociálnych práv.

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE vyzýva Európsku komisiu, aby:

11. pokračovala v spolupráci s členskými štátmi najmä na metódach a technikách merania hospodárskeho vplyvu politík trhu práce, zručností a sociálnych politík v prípade potreby v spojení s inými medzinárodnými organizáciami a príslušnými zainteresovanými stranami, a to aj podporou vzájomného učenia členských štátov a zvážením zriadenia vedomostného centra, ktoré by pokračovalo v práci začatej počas španielskeho a belgického predsedníctva Rady EÚ. Takéto vedomostné centrum by bolo koncipované tak, aby sa minimalizovalo možné administratívne zaťaženie členských štátov tým, že by sa čerpalo z existujúcich zdrojov poznatkov. Prekonzultovala s Výborom pre zamestnanosť a Výborom pre sociálnu ochranu koncepciu a mandát tohto vedomostného centra;
12. zvážila možnosti podpory členských štátov pri ďalšom zlepšovaní tvorby a lepšom využívaní kvalitných sociálno-ekonomických údajov orgánmi verejnej správy;
13. v spolupráci s členskými štátmi ďalej zlepšovala aktuálnosť a dostupnosť sociálnych ukazovateľov na úrovni Únie (aj v kontexte Európskeho štatistického systému), okrem iného ďalšou prácou na rýchlych odhadoch, aby sa skrátil časový odstup pri posudzovaní trendov súvisiacich s chudobou a nerovnosťou, a zvážila možnosti podpory členských štátov pri zlepšovaní prístupu k administratívnym údajom pri hodnotení politík a posudzovaní vplyvu súčasne so zreteľom na zabezpečenie ochrany osobných údajov;

14. zvažila možnosti zlepšenia technickej podpory dostupnej na požiadanie členských štátov na úrovni Únie – najmä prostredníctvom Nástroja technickej podpory –, aby sa uľahčila systematická tvorba a využívanie hodnotení hospodárskeho vplyvu politík trhu práce, zručností a sociálnych politík a posúdení vplyvu vrátane posúdení distribučného vplyvu.

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE vyzýva Európsku komisiu, Výbor pre zamestnanosť a Výbor pre sociálnu ochranu, aby:

15. pokračovali v práci na hodnotení hospodárskeho vplyvu politík trhu práce, zručností a sociálnych politík pre uľahčenie hodnotenia politík a posudzovaní ich vplyvu, ktoré realizujú členské štáty, vychádzajúc z uvedených dobrovoľných usmerňujúcich zásad a berúc do úvahy budúce metodické zlepšenia a pokrok z hľadiska dostupnosti údajov;
16. zlepšili príležitosti vzájomného učenia okrem iného tým, že vyzvú príslušných odborníkov, aby ďalej zlepšili spoločné povedomie o možnostiach lepšieho odhadu hospodárskeho vplyvu politík trhu práce, zručností a sociálnych politík a aby si vymieňali súvisiace vnútroštátne príklady;
17. v súlade so svojimi príslušnými právomocami v rámci európskeho semestra pokračovali v monitorovaní vplyvu politík trhu práce, zručností a sociálnych politík, ktoré uplatňujú členské štáty, a podpore plnenia zásad Európskeho piliera sociálnych práv a vzostupnej sociálnej konvergenencie.

Referenčné dokumenty

Závery Európskej rady zo 17. a 18. apríla 2024.

Správa na vysokej úrovni „Much More Than a Market“ (Oveľa viac než len trh), Enrico Letta, apríl 2024.

Deviata správa o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, Európska komisia, marec 2024.

Stanovisko Výboru pre zamestnanosť a Výboru pre sociálnu ochranu „Budúce politické priority Únie v oblasti Európskeho piliera sociálnych práv“, marec 2024 (dokument 7635/24).

Stanovisko Výboru pre zamestnanosť a Výboru pre sociálnu ochranu k pridanej hodnote sociálnych investícií a úlohe prípravných orgánov Rady EPSCO pri riadení európskeho semestra, november 2023 (dokument 15418/2/23 REV 2).

Dobrovoľné usmerňujúce zásady hodnotenia hospodárskeho vplyvu reforiem a investícií v oblastiach politík trhu práce, zručností a sociálnych politík určené členským štátom EÚ (dokument 10779/24).
